

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 EA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-Generaal
Ondernemen & Innovatie**
Directie Ondernemen

Bezuidenhoutseweg 20
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T 070-3798911 (algemeen)
www.ez.nl

Behandeld door

drs. J.C. de Jong

T 070 379 79 23

F 070 379 66 56

j.c.dejong@minez.nl

Ons kenmerk

OI/O/ 9076316

Datum 2 juni 2009

Betreft Vragen over het verstrekken van gegevens door de Kamer van
Koophandel

Hierbij doe ik u de antwoorden toekomen op de vragen die gesteld zijn door de leden Gerkens en Gesthuizen over het verstrekken van gegevens door de Kamer van Koophandel aan Google. De vragen werden mij toegestuurd op 7 april 2009 onder nummer 2009Z06520.

1

Wat is uw reactie op het feit dat de Kamer van Koophandel haar gegevens verkoopt aan organisaties als Google? Bent u van mening dat dit een taak is van de Kamer van Koophandel? Kunt u uw antwoord toelichten? ¹

Antwoord

Op grond van artikel 2 onder b juncto artikel 22, tweede lid, Handelsregisterwet 2007 behoort het tot de taak van de Kamers van Koophandel, gegevens van algemene, feitelijke aard te verstrekken omtrent de samenstelling van ondernemingen en rechtspersonen ter bevordering van de economische belangen van handel, industrie, ambacht en dienstverlening. Te denken valt aan statistische doeleinden (CBS, brancheorganisaties) maar ook aan commerciële doeleinden zoals het in beeld krijgen van potentiële afnemers van goederen of diensten of het bijdragen aan de 'vindbaarheid' van bedrijven. Het verstrekken van deze gegevens kan betrekking hebben op bepaalde segmenten van het register dan wel op het gehele bestand aan ondernemingen en/of rechtspersonen.

2

Hoe oordeelt u over het feit dat de Kamer van Koophandel ook geheime telefoonnummers verstrekt aan derden als Google? Is dit niet in strijd met de Wet bescherming persoonsgegevens? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Op grond van artikel 35 Handelsregisterbesluit 2008 wordt van een onderneming of rechtspersoon een aantal gegevens ingeschreven waaronder het telefoonnummer van elke vestiging. Het persoonlijke telefoonnummer van een eigenaar van een onderneming of bestuurder van een rechtspersoon wordt niet

¹ Radio 1, 4 april 2009

ingeschreven. Wel kan het zijn dat dit nummer samenvalt met het zakelijke telefoonnummer, bijvoorbeeld wanneer een eenmanszaak wordt gedreven vanuit het woonadres.

Het handelsregister is een openbaar register en maakt in beginsel de gegevens die aan haar worden verstrekt openbaar. Het doel van de opname van de gegevens in het register is daarmee dat deze juist kenbaar zijn voor derden. De ondernemers die een telefoonnummer opgeven zouden moeten beseffen dat de opgave inhoudt dat het nummer (mede) bestemd is voor zakelijk gebruik en openlijk toegankelijk is. Ik zal de Kamers van Koophandel vragen alle betrokkenen, dus ook de ondernemingen en rechtspersonen die reeds staan ingeschreven, daar (nogmaals) nadrukkelijk op te wijzen. Dit opdat de betrokkenen beseffen dat de gegevens die ze opgeven openbaar en voor eenieder toegankelijk zijn en opdat zij, daarmee rekening houdend, geen geheime telefoonnummers opgeven. De Handelsregisterwet verplicht hen ook niet daar toe.

Verstrekking van de gegevens uit het handelsregister aan derden is verenigbaar met de Wet bescherming persoonsgegevens, omdat de wettelijke doelen van dat register de verstrekking van deze gegevens omvat (zie vraag 1). Artikel 11 van de Wet bescherming persoonsgegevens verzet zich niet tegen een dergelijke verstrekking indien deze "gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verzameld of vervolgens worden verwerkt, toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig zijn".

3

Hoe oordeelt u over het feit dat de Kamer van Koophandel moeite heeft met het beoordelen van de verzoeken tot het afschermen van gegevens?

Antwoord

Krachtens art. 51, eerste lid, Handelsregisterbesluit 2008 vindt afscherming van woonadressen van functionarissen die aan rechtspersonen zijn verbonden standaard plaats. Afscherming van het woonadres van een natuurlijk persoon aan wie een onderneming (mede) toebehoort kan op verzoek plaatsvinden onder de in lid 3 van genoemd artikel genoemde omstandigheden, waarvan de kern is dat er sprake moet zijn van een waarschijnlijke dreiging.

Voor zover mij bekend hebben de Kamers van Koophandel geen moeite met het beoordelen van dergelijke verzoeken.

Indien het zaakadres een adres is waarop een natuurlijk persoon woonachtig is, is dat zakenadres evengoed een adres dat valt onder de bescherming die artikel 51 derde lid, Handelsregisterbesluit 2008 te bieden heeft.

4

Hoe kan het dat de Kamer van Koophandel gegevens verkoopt aan een organisatie als Google die als doel heeft deze soms zeer kwetsbare informatie openbaar te maken? Wat is het beleid van de Kamer van Koophandel voor het verkopen van deze gegevens? Hoe verhoudt dit geval zich met de doelstelling van de openbaarheid van het Handelsregister, namelijk 'het verstrekken van gegevens

van algemene, feitelijke aard omtrent de samenstelling van ondernemingen ter bevordering van de economische belangen van handel, industrie, ambacht en dienstverlening'? ²

Antwoord

Openbaarmaking van gegevens en verstrekking daarvan aan derden dient het doel van de bevordering van handel, industrie, ambacht en dienstverlening. Ook wanneer die informatie niet rechtstreeks maar via derden openbaar gemaakt wordt. De gegevens die verstrekt worden door de Kamers van Koophandel dienen er onder meer toe de ondernemer beter 'vindbaar en benaderbaar' te maken. Dat is gunstig voor de klandizie van de onderneming en gunstig voor de potentiële afnemers van zijn diensten of producten.

Met de hiergenoemde website - Google Maps - kan worden gezocht op een bepaalde bedrijfsnaam, of op een bepaalde branche. Daarmee kan bijvoorbeeld het zaakadres worden gevonden van een bepaalde artiest die men wil contracteren voor een optreden, of er kan worden gezocht op bijvoorbeeld pizzeria's in een zekere regio. Aan die gegevens wordt een plattegrond gekoppeld. Tot zover verschilt deze website niet fundamenteel van de digitale telefoongidsen. Wel is een belangrijk verschil dat bij de plattegronden op Google Maps tevens satellietbeelden worden getoond waarop kan worden ingezoomd. Dat, evenals het feit dat bij het zoeken op Google Maps niet vooraf een bepaalde regio behoeft te worden ingegeven, maakt deze site aantrekkelijk voor surfgedrag. In mijn antwoord op vraag 8 geef ik aan welke beleidsvoornemens ik daaraan verbind.

Elke ondernemer bepaalt overigens zelf welke bedrijfsnaam hij voor zijn onderneming kiest; dat kan de eigen persoonsnaam zijn maar ook een 'fantasiennaam'. Een bedrijfsnaam die niet op enige wijze verwijst naar de persoonsnaam maakt het zoeken naar gegevens met betrekking tot een bepaalde persoon tot het zoeken naar een speld in een hooiberg. Immers de gegevens in het handelsregister worden niet gerangschikt op natuurlijke personen (artikel 22, tweede lid, Handelsregisterwet 2007). Daarnaast worden, zoals in het antwoord op vraag 3 aangegeven, de meeste privé-adressen van bestuurders en andere functionarissen afgeschermd en kunnen de adressen van natuurlijke personen worden afgeschermd. Die afscherming is ook van toepassing op uittreksels uit het handelsregister. Het door de Kamer van Koophandel verstrekken van gevoelige gegevens zoals privé-adressen wordt dus waar mogelijk en in lijn met de doelen van het handelsregister beperkt.

5

Hoe oordeelt u over het feit dat mensen bij de inschrijving van de Kamer van Koophandel niet meteen op de hoogte worden gesteld van de mogelijkheid tot het verkopen van de gegevens aan commerciële derden? Zou dit niet op zijn minst een opt-in mogelijkheid moeten zijn in plaats van een opt-out? Kunt u uw antwoord toelichten?

² Kamerstuk 30 656, nr. 3, blz. 3

Antwoord

Mijn standpunt is dat nieuwe inschrijvers in het handelsregister meteen bij de inschrijving door de Kamer van Koophandel erop moeten worden gewezen dat gegevens uit het handelsregister kunnen worden gebruikt voor commerciële doeleinden. Zoals ik in mijn brief van 20 maart jl. reeds aan uw Kamer meedeelde ben ik met de Kamers van Koophandel in gesprek gegaan om daarover tot nadere afspraken te komen. Daarmee moeten ondernemers direct bij hun inschrijving in het handelsregister de mogelijkheid krijgen aan te geven dat zij geen prijs stellen op toezending van ongevraagde reclameaanbiedingen door afnemers van de in het handelsregister opgenomen gegevens. Ook reeds ingeschreven ondernemingen moeten door de Kamers van Koophandel (nogmaals) nadrukkelijk op de hier bedoelde mogelijkheid tot 'opting out' ten aanzien van commerciële mailings worden gewezen. Zodanige 'opting out' dekt overigens uitsluitend gegevens die langs de weg van artikel 22, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007 worden verkregen; het blijft mogelijk om de gegevens van een individuele onderneming of rechtspersoon in te zien door bijvoorbeeld een uittreksel ervan op te vragen.

Omdat alle betrokkenen op deze wijze benaderd gaan worden en de mogelijkheid tot 'opting out' aangedragen krijgen, is dat gelijkwaardig aan een systeem van 'opting in' zodat aan dat laatste geen behoefte meer bestaat. Voor ongevraagde commerciële aanbiedingen die via internet worden verspreid ('elektronische spam') gaat overigens krachtens de wijziging van de Telecommunicatiewet (Stb. 2008, 525) wel een opt-in-systeem gelden.

Ik verwacht op korte termijn overeenstemming met de Kamers van Koophandel te bereiken dat het beleid van de kamers in bovenstaande zin wordt aangepast.

6

Welke andere commerciële organisaties kunnen mogelijk nog meer de beschikking hebben gekregen over deze kwetsbare gegevens?

Antwoord

Zoals ook in het antwoord op vraag 4 aangegeven is het niet mogelijk bij de levering van gegevens uit het handelsregister in alle gevallen zicht te krijgen op de eindgebruikers. Een advocatenkantoor dat bij de Kamer van Koophandel gegevens afneemt zal meestentijds ook de eindgebruiker zijn; een bedrijf dat diensten aanbiedt in de vorm van adressenbestanden op basis van de gegevens uit het handelsregister, al dan niet verder bewerkt, is zelf geen eindgebruiker. Het handelsregister is openbaar en verplichte registratie van de eindgebruikers van gegevens acht ik noch haalbaar noch gewenst.

7

Hoe verhoudt de openbaarheid van het handelsregister zich met de inschrijverplichting van eenmanszaken, die als 'natuurlijke personen' recht hebben op bescherming volgens de Wet bescherming persoonsgegevens?

Antwoord

Het handelsregister heeft onder meer ten doel het bevorderen van de rechtszekerheid in het economisch verkeer. Daartoe zijn de gegevens in dat

register ook openbaar: een schuldeiser moet weten waar hij verhaal kan halen. Een onderneming behoort toe aan hetzij een rechtspersoon, hetzij een of meer natuurlijke personen. Een onderneming die toebehoort aan een of meer natuurlijke personen, dus een eenmanszaak of maatschap, wordt vaak gevoerd vanuit het woonadres van de eigenaar(s). Zoals in het antwoord op vraag 3 aangegeven kan in bijzondere situaties het woonadres, en indien dat daarmee samenvalt ook het zaakadres, van een natuurlijk persoon aan wie een onderneming (mede) toebehoort worden afgeschermd. Die mogelijkheid is in het Handelsregisterbesluit 2008 opgenomen op verzoek van het College bescherming persoonsgegevens. Het College heeft over de handelsregister-regelgeving geadviseerd en heeft geen strijd met de Wet bescherming persoonsgegevens geconstateerd.

8

Deelt u de mening dat op deze wijze de privacy van mensen ernstige schade wordt aangedaan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u doen om te voorkomen dat deze gegevens op commerciële gronden beschikbaar gesteld worden? Wat gaat u doen om de gegevens die nu bij Google en anderen openbaar zijn, alsnog af te schermen, in ieder geval in het geval van eenmanszaken?

Antwoord

De mening dat de privacy van mensen op ernstige wijze wordt geschonden door de verstrekking van gegevens vanuit het handelsregister deel ik niet. Het ontwerp van de Handelsregisterwet 2007 en het Handelsregisterbesluit 2008 zijn destijds aan het College bescherming persoonsgegevens voor commentaar voorgelegd; het College heeft over beide positief geadviseerd. De afscherming van de gegevens van natuurlijke personen zoals deze thans is vormgegeven in artikel 51, derde lid, Handelsregisterbesluit 2008 is gelet op de rechtszekerheidsfunctie van het register het hoogst haalbare.

Onverminderd het voorgaande zal voor de levering van gegevens op basis van artikel 2, onderdeel b, jo. artikel 22, tweede lid van de Handelsregisterwet 2007 wel nader worden onderzocht of deze beperkt kan worden. In samenspraak met de Kamers van Koophandel worden de juridische en technische mogelijkheden onderzocht om de ingeschrevenen zelf te laten beslissen aan wie en voor welk doel hun gegevens verstrekt mogen worden. Een zodanige beperking zal echter geen afbreuk mogen doen aan de doelen van het handelsregister. Over de uitkomsten van mijn onderzoek zal ik uw Kamer zo spoedig mogelijk informeren.

9

Bent u bereid - zoals aangekondigd in de Memorie van Toelichting van de Handelsregisterwet - bij Algemene Maatregel van Bestuur beperkingen op de openbaarmaking vast te stellen 'ter beperking van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen die - via de organisatie(s) waarbij zij betrokken zijn - in het register zijn opgenomen?'³

³ *Idem*, blz. 4

Antwoord

Met artikel 51 van het Handelsregisterbesluit 2008 - zie ook het antwoord op vraag 3 - heb ik reeds uitvoering gegeven aan de bevoegdheid ex artikel 23 van de Handelsregisterwet 2007.

Ons Kenmerk
01/O/ 9076316

(w.g.)

drs. F. Heemskerk
Staatssecretaris van Economische Zaken